

перетворення самої педагогічної системи безпосередньо під час розв'язання педагогічних проблем на основі пізнання вчителем своєї творчої індивідуальності.

У контексті проблеми становлення особистості майбутнього учителя та його власної педагогічної системи перспективною є розробка і поширення в системі вищої школи технологій самопроектування і авторського проектування педагогічних систем. Підготовка майбутніх педагогів через використання таких технологій створює можливість звертатися до того в особистості, що представляє найбільшу цінність для людини. Освіта, яка звернена до особистісних цінностей, більш ефективна з гуманістичної точки зору. Вона спрямовує студента до самостійної роботи над будівництвом своєї особистості і власної професійної діяльності, розвиваючи те, що найбільш чутливе до розвитку; посилює тяжіння майбутніх педагогів до виготовлення власних підходів, прийомів виховання і навчання, які поєднують в собі прагнення до професійної своєрідності і бажання самореалізуватися в умовах власної педагогічної системи.

Проектування системи роботи – це обмежена дія широкого значення. Проектуючи локальний простір, майбутній учитель тим самим створює умови для вирішення базових проблем духовного, морального, емоційного, інтелектуального, фізичного розвитку кожного з вихованців. Цей простір охоплює траєкторії особистісного розвитку всіх учасників педагогічної, культурної за своїм змістом, дії. Проектувальний процес глибоко пов'язаний з культурним каркасом освітньої системи, суспільства в цілому, з власними труднощами і можливостями. Педагогічна система діяльності майбутнього учителя – це культурний простір, а культура багатошарова з глибокими коренями і далекими стратегіями. В процесі проектування власної педагогічної системи у майбутнього учителя формується професійна позиція, яка виконує роль своєрідного «фільтру» розмаїття ідеологій, теорій, концепцій, технологій, методик, прийомів навчання, якими насичений науковий простір. До своєї педагогічної системи учитель включає лише той науковий продукт, який узгоджується з його позицією, власними професійними уподобаннями. Лише через проектування цілісної педагогічної системи, через бачення всієї системи власної педагогічної діяльності, а не окремого уроку, методу, прийому можна розвинути суб'єктність майбутнього педагога.

У процесі проектування педагогічної системи і самопроектування основні зусилля майбутнього учителя спрямовані на організацію інтелектуальної активності внутрішнього джерела самоорганізованого світогляду власної особистості. Процес світоглядної самоорганізації учителя представлений в контексті переводу його свідомості з режиму відтворення в режим концептуалізації своєї діяльності.

Література

1. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – М., 1996.
2. Курдюмов С. П. Законы эволюции и самоорганизация сложных систем / С. П. Курдюмов, Е. Н. Князева. – М., 1981.
3. Сериков В. В. Образование и личность. Теория и практика проектирования педагогических систем / В. В. Сериков. – М.: Логос, 1999. – 272 с.
4. Остапчук О. Є. Діяльність учителя: готовність до інновацій. Науково-методичний посібник / О. Є. Остапчук. – Кривий Ріг: ПП «Іріда», 2004. – 155 с.

Надійшла до редколегії 29.09.2009

УДК 377/378 (495)

Постригач Н. О.

СТРАТЕГІЇ РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У ГРЕЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

У статті автор аналізує сучасний стан та стратегії реформування професійної підготовки майбутнього вчителя в Грецькій республіці з метою наукового обґрунтування стратегій розвитку педагогічної освіти у період її трансформації та інтеграції в європейський і світовий освітній простір. Ключові слова: професійна підготовка, інституції вищої освіти, е-базоване змістове та мовно-інтегроване підготовче навчання, майбутній вчитель.

Постригач Н. А. Стратегии реформирования профессиональной подготовки будущего учителя в Греческой республике. В статье автор анализирует современное состояние и стратегии реформирования профессиональной подготовки будущего учителя в Греческой республике с целью научного обоснования стратегий развития педагогического образования в период его трансформации и интеграции в европейское и мировое образовательное пространство. Ключевые слова: профессиональная подготовка, учреждения высшего образования, e-основанное содержательное и языково-интегрированное подготовительное обучение, будущий учитель.

Postrigach N. A. Strategy reformations of professional preparation of future teacher in the Greek republic. In article an author analyses the modern consisting and strategies of reformation of professional preparation of future teacher of the Greek republic with the purpose of scientific ground of strategies of development of pedagogical education in a period its transformation and integration in European and world educational space. Key words: professional training, higher education institutions, e-based Content and Language Integrated Learning Training, future teacher.

Учитель представляє найсвятішу на Землі професію. Вчитель – людина, для якої внутрішня доброта, висока і чиста духовність є необхідними умовами професійного успіху. Від того, як учитель увійде в клас, розпізнає загадковий погляд дитини і заповнить її духовний та інтелектуальний світ залежить майбутнє нації, держави. Більше того, добро, посіяне вчителем, примножується у прийдешніх поколіннях, стає вічною істиною, переростає з мудрості конкретних людей у мудрість народу.

Відповідальність держави перед учителем вкрай важлива: вона повинна зробити все, щоб піднести престиж педагогічного працівника, в першу чергу належно подбати про його високе моральне і матеріальне заохочення та суспільне визнання. Нині в Україні сформовано повноцінну законодавчу базу функціонування освіти, визначено її зміст, створено національні підручники, започатковано ряд реформ в усіх ланках освіти. Водночас в останні роки докорінно змінилося соціальне призначення освіти як в Україні, так і у світі в цілому. Сформована система національної освіти, що фактично відображала перехідний період її розвитку, вже не може повною мірою задовольняти потреби ХХІ століття. Майбутнє ставить нові вимоги. Наголос все більше робиться на якості освіти, універсальності підготовки випускника та його адаптованості до ринку праці, на особистісну орієнтованість навчального процесу, його інформатизацію, визначальну важливість освіти у забезпеченні сталого людського розвитку [1].

Проблеми розвитку європейської освітньої політики є предметом постійної уваги українських дослідників, зокрема В. Андрушенка, Я. Болюбаша, В. Журавського, М. Згуровського, В. Корсака, В. Кременя, Н. Лавриченко, О. Локшиної, О. Матвієнко, Л. Пуховської, О. Сухомлинської та ін. Однак інтенсивний розвиток євроінтеграційних процесів змушує український освітній політикум, дослідників-компаративістів постійно тримати ці питання в полі зору, аналізувати його багатогранні прояви, осмислювати місце в них вітчизняної освітньої системи як у сучасних умовах, так і на перспективу [2, с. 14].

З огляду на це надзвичайної актуальності доцільності набувають порівняльно-педагогічні дослідження професійної підготовки педагогічних кадрів у більшості регіонів ЄС, де накопичено вагомий теоретичний набуток та ефективний прагматичний педагогічний досвід у сфері розбудови освітніх парадигм системи педагогічної освіти.

Мета статті – аналіз сучасного стану, стратегій реформування професійної підготовки майбутнього вчителя в Грецькій республіці з метою наукового обґрунтування стратегій розвитку педагогічної освіти у період її трансформації та інтеграції в європейський і світовий освітній простір.

Греція, як і інші держави ЄС, вважає освіту та навчання ключовими цінностями і формує власну політику в сферах початкової освіти, підготовки і неперервної освіти, орієнтуючись на курси освітньої політики інших країн – членів ЄС. У межах цієї політики Міністерство освіти та релігійних справ Греції утвердило наступні цілі для впровадження національної політики навчання впродовж життя: модернізація систем освіти та початкової професійної підготовки; взаємозв'язок формальної та неформальної освіти і навчання з потребами ринку праці; підвищення ролі людської особистості; розвиток соціальних та культурних навичок через

навчання впродовж життя; акредитація забезпечуваної підготовки та набутих професійних кваліфікацій; подолання шкільної неуспішності та освіта частки учнів, які покинули школу; подальша освіта інструкторів в галузі нових освітніх технологій; життєздатні післядипломні курси в галузях навчання, очевидно пов'язаних з потребами ринку праці; удосконалення і модернізація шкільної та освітньої інфраструктури; поширене використання нових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на всіх рівнях освітньої системи; систематична діяльність із метою підвищення соціальної поінформованості з проблем культури та оточуючого середовища, подолання соціального «виключення» [3].

Згідно Конституції Греції освіта є відповідальністю держави. Більшість грецьких громадян відвідують державні початкову та середню школи. Функціонують декілька приватних шкіл, які повинні дотримуватися стандартного навчального куррикулуму та контролюватися Міністерством освіти, яке переглядає і спрямовує кожний аспект державного освітнього процесу на всіх рівнях, включаючи найм усіх вчителів та професорів, а також створення всіх необхідних підручників. Недавня проблема освіти в Греції – інституціоналізація приватних університетів.

Згідно Конституції країни на території Грецької республіки функціонують тільки державні університети. Однак в останні роки багато іноземних приватних університетів заснували філіали в Греції, пропонуючи освітньо-кваліфікаційні рівні бакалавра, і тим самим створюючи суперечність між Конституцією Греції та законодавчим забезпеченням ЄС, яке дозволяє іноземним компаніям функціонувати в будь-якій країні ЄС. Кожного року десятки тисяч грецьких студентів не приймаються до державної системи університетів, а стають „освітніми емігрантами”, вступаючи до Інституцій вищої освіти інших країн, куди вони їдуть навчатися. Це загострило хронічну для Греції проблему втрати капіталу та людських ресурсів. Тепер багато хто з тих студентів вибирає країну, де б вони навчалися і мали змогу працевлаштуватися після завершення навчання. Характерно, що в 2006 р. Греція була четвертою в світі стосовно показників експорту студентів в абсолютній кількості. Так, з її 11.5 млн. мешканців за кордоном навчаються 60,000 студентів, у той час як перша країна в цьому відношенні, Народна Республіка Китай, мала за кордоном 100,000 студентів з понад 1,3 мільярдів мешканців. Щодо показника студентів за кордоном у відсотках до кількості загального населення, то Греція – безумовно лідируюча країна (5,250 студентів на мільйон мешканців) порівняно з другою країною – Малайзією (відповідно 1,780 студентів на мільйон мешканців).

Оцінюючи цю проблему як результат державної монополії в сфері вищої освіти, партія Нова Демократія (Νέα Δημοκρατία), здійснила заходи щодо внесення поправки до Конституції з тим, щоб дозволити приватним університетам функціонувати в Греції на неприбутковій основі.

Ця пропозиція була відкинута в дев'яностих роках XX століття правлячою партією PASOK (Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα), і тому не змогла зібрати необхідної підтримки, щоб можна було поставити на обговорення поправку до Конституції в 2001 р. Однак PASOK і зараз підтримує конституційне забезпечення для створення приватних університетів на неприбутковій основі. Ця пропозиція продовжує стикатися з активною опозицією Лівих партій (Συνασπισμός της Αριστεράς των Κινήματων και της Οικολογίας,) і позицією частини академічної спільноти, як професорів, так і студентів.

У 2006 р. прем'єр-міністр Костас Караманліс оголосив ініціативу свого уряду для нової поправки до Конституції. Згідно його заяви одним із головних результатів цієї поправки (друга поправка в межах менш ніж 10 років) має стати утворення „університетів недержавної форми власності” [4].

Проект ЄС. e-CLILT (e-based Content and Language Integrated Learning Training, e-базове змістове та мовно-інтегроване підготовче навчання (ЗМПН) – це проект ЄС, націлений на розвиток курсового електронного навчання (он-лайн і обличчям до обличчя) в сфері ЗМПН, пристосований до різних країн для тренерів вчителів в секторі ЗМПН, додипломної та післядипломної підготовки вчителів-предметників середньої школи і in-обслуговування викладачів середніх шкіл. Проект має фактично соціальну і культурну мету, яка полягає в зміцненні міжкультурного діалогу. Вивчення іноземних мов на додаток до рідної мови – це

шлях виключення культурних упереджень і нетерпимості. Тому студенти і учні можуть отримати користь із партнерської методології, яка об'єднує навчання іноземної мови з різними предметами шкільного учбового плану.

Основні педагогічні і дидактичні методології, які використовувались в ЗМІН курсі навчання, мають загальну основу в розвитку навичок навчання впродовж життя. ЗМІН є успішним, якщо виконується діяльність орієнтована на учня і застосовує принципи кооперативного навчання. Електронне ЗМІН-партнерство підтримується наступними закладами-партнерами (таблиця 1).

Таблиця 1

Навчальні заклади-партнери в секторі ЗМІН

№ з/п	Навчальний заклад	Партнер
1	Університет Молісе (координатор), Італія	Педагогічний Коледж в Бидгощі, Польща
2	Ріоджанський Центр Освітньої Інновації, Іспанія – Словаччина	Факультет Науки, Університет Žilina
3	Директорат Середньої Освіти в Піреї, Греція	Державна середня вища школа „Лівія Боттарді”, Італія
4	Університет Блейсе Паскаля (Клермонт 2) та Університет d'Auvergne (Клермонт 1), Франція	Університет Уарвік, Великобританія
5	Університетський Коледж Педагогічної Освіти, Відень/Кремс, Австрія	Бахджешехір К-12 школи, Туреччина

ЗМІН курсова підготовка. Поява ЗМІН (Змістове і Мовно-Інтегроване Навчання), як засіб викладання змісту предмета іноземною мовою знаходиться в різноманітності стадій у різних Європейських країнах із більш встановленою практикою в Словаччині, Франції і Польщі, інноваційною практикою в Іспанії, Італії і Великобританії, а в Греції до цих пір такої практики немає. Мета цього практичного курсу навчання – допомогти вчителям-предметникам у галузях соціальних досліджень (історія, географія, громадянство) і ІКТ, щоб навчитися планувати матеріал предмету іноземною мовою і пристосувати для цієї мети зазначену методологію. Курс є змішаним курсом і включає навчання через контактні сесії, незалежне навчання, використовуючи он-лайн матеріали і керівництво у створенні навчальних матеріалів.

Введення в курс включає другорядний контекст, щоб визначити, що таке ЗМІН і чому це важливо. Секція про методологію включає аспекти планування і постачання необхідних методичних матеріалів для формування всіх чотирьох мовних навичок (прослуховування, розмова, читання і написання), презентацію предметної специфічної термінології іноземною мовою і мовою класної кімнати. Крім того, це стимулює вчителів-предметників використовувати технології кооперативного навчання і заснований на завданні підхід в своєму викладанні. Мета курсу – допомогти вчителям-предметникам розвинути діагностику у викладанні їх предмета іноземною мовою.

Грецький партнер. Греція представлена Директоратом Середньої освіти в Піреї. Установа належить Директорату Середньої Освіти і здійснює підтримку вчителів середньої школи, підтримує викладачів (післядипломна освіта) з метою поліпшення їх навичок навчання.

Експериментальний курс. Грецький доктор Деметра Бехлікуді, Радник Державної Школи ELT у Піреї, стверджує: „Це був виклик для нас, щоб створити курсову підготовку з метою надання можливості грецьким вчителям середніх шкіл застосувати ЗМІН в одній або більше школах у нашій країні в найближчому майбутньому”. Зміст курсу ЗМІН був визначений на перших двох зустрічах партнерів в Ковентрі (Великобританія) і в Логроно (Ля Ріоджа, Іспанія). У Греції перший тренінг (18 годин) відбувся 18-22 листопада 2008 р. в Експериментальній

Школі Іонідіос в Піреї. 30 вчителів середніх шкіл відвідало курс. Курс прослухали вчителі іноземних мов, філологи, вчителі-предметники (фізика, хімія і біологія) і учителі ІКТ. Ознайомлення з проектом ЗМІН надало грецьким вчителям цінну можливість ознайомитися з новими педагогічними і навчальними підходами, щоб зосередитися на декількох нових ідеях, відносинах і шляхах організації діяльності учнів у класі, щоб обмінюватися поглядами і думками, щоб ознайомитися з досвідом 16-17 професійних вчителів тренерів з інших Європейських країн [5].

Таким чином, запровадження нового проекту ЄС свідчить про поліпшення професійної підготовки вчителів-предметників та тренерів, допомагає в їх неперервному професійному зростанні, слугує основою для обміну прогресивними педагогічними ідеями, думками та поглядами щодо ефективних шляхів організації навчальної діяльності в класі та за його межами за допомогою електронного партнерства та розвитку міжкультурного діалогу з його допомогою. З огляду на сучасний стан функціонування вітчизняної системи професійної підготовки педагогічних кадрів, вважаємо доцільним та перспективним продовження наукових розвідок у даному напрямі.

Література

1. Болюбаш Я. Державна програма «Вчитель» – поступ назустріч учителю [Електронний ресурс]. / Я. Болюбаш. – Режим доступу до статті: <http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolubash.doc>.
2. Сбруєва А. Лісабонська стратегія розвитку єдиного європейського неперервної освіти / А. Сбруєва // Шлях освіти. – 2007. – №2. – С. 14-18.
3. National summary sheets on education systems in Europe and ongoing reforms: Greece [Електронний ресурс]. – October 2006 // EURYDICE: The Information Network on Education in Europe. – Режим доступу до публ.: <http://www.eurydice.org>. – 2006. – Р.4.
4. Education // Wikipedia: The Free Encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу до публ.: http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Greece#Education.
5. A European Union Project. Issue: February 2009 // ELT News: The monthly Newspaper for EFL published in Greece. – Режим доступу до публ.: http://www.eltnews.gr/news_details.asp?news_id=905

Надійшла до редколегії 29.09.2009

УДК 378.022

Прозор О. П.

ОРГАНІЗАЦІЯ МІКРОГРУПОВОЇ АУДИТОРНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

В статті розглядається методика організації мікрогрупової діяльності. Наведено приклад формування мікрогруп на основі тесту Хані-Мамфорда. Ключові слова: мікрогрупа, тест, модель.

Прозор Е. П. Организация микрогрупповой аудиторной учебной деятельности студентов. В статье рассматривается методика организации микрогрупповой деятельности. Приведен пример формирования микрогрупп на основе теста Хани-Мамфорда. Ключевые слова: микрогруппа, тест, модель.

Prozor E. P. Realization mikrogrup audience educational activity of students. In the article the technique of the organization of microgroup activity is considered. It is resulted the example of formation of microgroups on the basis of the Honey-Mumford's test. Key words: microgroup, test, model.

У межах Болонського процесу в нових соціально-економічних умовах стає особливо актуальною проблема підвищення якості навчально-виховного процесу у вищій школі. Одним із шляхів часткового вирішення проблеми може стати посилення професійної спрямованості навчання фундаментальних дисциплін, використання при цьому сучасних інноваційних технологій, які стимулюють розвиток самостійності і творчого володіння знаннями та інтенсифікують процес навчання. Найбільш продуктивними і перспективними є педагогічні технології, які орієнтовані на особистість, її інтереси і здібності. Одним із актуальних напрямів вдосконалення підготовки студентів у ВНЗ є використання інтерактивних технологій. Більшість інтерактивних технологій передбачають форму організації навчальної діяльності в малих